

IAJE-konferensen januari 2003 hålls för första gången utanför USA, i Toronto, Canada.

Clairdee får inspiration och information i alla sina roller som musklärare, musiker och studerande.

Yana Ioffe jobbar till vardags enligt Carl Orffs metodik.

Mötesplats = Toronto

Toronto betyder mötesplats enligt det språk ursprungsbefolkningen, Mohawk-indianerna, talade. Detta är också anledningen till att vi är här, jag och cirka 5000 andra konferensdeltagare. Vi ska mötas.

Text och foto:
TOMAS JANZON

Hit kommer musklärare från alla stadier, musiker på alla nivåer, förlagsfolk, skivbolagsfolk, agenter, instrumenttillverkare, radiofolk, journalister, festivalarrangörer med flera. Alla med den gemensamma nämnaren jazz. Kärleken till en musikstil som trots brist på support från myndigheter och finansärer står för en lika stor andel av marknaden som den klassiska musiken (cirka 2,5 procent).

Jag fick kasta mig in i en taxi för att hinna i tid till bytet på Phoenix flygplats. (Flyget från Los Angeles var försenat redan vid avgång.) När jag fem timmar senare anländer till Toronto möts jag av snö, is och sju minusgrader. Jag checkar in på hotellet jag hittat på nätet. Nästa morgon vandrar jag genom "The Convention Center" som ligger alldeles i närheten. Ser att en packe cd-skivor "Swedish Jazz" ligger utplacerade strategiskt i bland annat pressrummet och

snart hör jag det vackert klingande modersmålet bakom mig. Odd Sneeggen från Stim, Lars-Göran Ulander från Sveriges Radio, Bengt Strokirk från Rikskonserter och Bo Persson från Sami. Vi dricker kaffe och jag njuter av att umgås med landsmän.

KONFERENSEN, arrangerad av IAJE (International Association of Jazz Educators), pågår i fyra dagar. Det serveras fem olika typer av aktiviteter: "performance, clinic, jazz industry track, teacher training track, technology track". Vanligtvis pågår cirka 5-10 aktiviteter samtidigt, från nio på morgonen till fram på natten. Det vill till att man gör sina val och planerar sin tid. Den första dagen är lite lugnare och ägnas åt radio/radiojournalistik och åt möten för organisationens många lokalavdelningar plus konserter. Tillsammans med svenskarna lyssnar jag till ett seminari-

fum om intervjuteknik. En kanadensisk radioman pratar och ger oss exempel på konsten att intervjua. Den bästa intervjun är den där intervjuaren säger minst. Jag kommer att tänka på en improvisationslärare jag hade för länge sedan. Hon sa nästan inte någonting. Hon kommunicerade med musiken och fick oss elever att göra detsamma.

Jag går över till ett möte som pågår med "Western US Region". Här är de flesta deltagarna musiklärare som gärna vill ha mer kontakt med varandra. Man vill hjälpa varandra med idéer för undervisningen eller att hitta nya undervisningsmaterial, man planerar att besöka varandra med sina respektive eleveorkestrar för konserter och utbyte. Liknande möten pågår samtidigt med "Central US Region", "Canadian Region" och "Sections Outside of North America".

JAG FÅR KONTAKT med Clairdee som berättar att hon undervisar genom att ge "clinics" (kan översättas till praktiskt anlagda seminarier). Clairdee berättar att hon varje år ger clinics från december till maj, tre skolor per dag, 3-4 dagar i veckan. Projektet kallas AIM (Adventures In Music) och har etablerats och finansieras av San Francisco Symphony.

Hennes elever är i åldrarna 8-10 år. Clairdee undervisar om jazzmusik: en liten del om historien, en större del om hur jazz kommunicerar med känslor; kanske med en gitarrs blues eller en sångares texter. Hon menar att eleverna förstår detta utan att alltid vara medvetna om det.

- Kanske nynnar eller scat-sjunger de på morgonen Da-dee-du-ba-du Da-da. Och scat, precis som ett språk, kommunicerar ett meddelande, en historia.

Clairdee fyller senare i att hon själv som både lärare, elev och utövande musiker får massor av information och inspiration under konferensen. En clinic som hon speciellt nämner heter "Jazz for Young People". Denna clinic beskriver och diskuterar ett undervisningsmaterial för grunskoleelever som Jazz at Lincoln Center har utarbetat. Clairdee är entusiastisk över detta kursmaterial som inkluderar: lärarguide, 30 elevböcker, 10 cd-set och en video. (Mer information finns på: www.jazzatlincolncenter.org)

På kvällen träffar jag min gode vän och kollega från Los Angeles; trumslagaren Albert "Tootie" Heath. Vi får följa av Mr Jimmy Cobb, också legendarisk trumslagare. Bakom scen lyssnar vi till Benny Green/Russel Malone Duo med gäst Ed Thigpen. Mr David Baker, som i år är chef för IAJE, visar sig och jag hejar på Jimmy Haslip som just ska framträda med Yellowjackets. Att nätverka är här en naturlig del av livet som musiker/musiklärare. Ett sätt att öppna möj-

David Snyder ger clinic: "Getting Started: Improvisation for Beginning Instrumentalists".

Svenska CQuintet med pondus och sväng i Lee Morgans "Sidewinder".

ligheter till nya idéer eller nytt kunnande. Som någon sade:

- Det handlar inte så mycket om att sluta avtal som att öppna dörrar.

Nästa dag startar jag klockan nio med ett "teacher training track"-seminarium kallat "Getting Started: Improvisation for Beginning Instrumentalists", med David Snyder.

Vi får genom videospelningar följa en av Davids elevgrupper. Det handlar om att lyssna och härma. David klappar en rytm, eleverna svarar.

I steg 2 spelar han en fras på fyra toner på sin saxofon. Eleverna härmar med att sjunga på nummer. Do=1, Re=2, Mi=3 etcetera.

- Efter ett år är eleverna riktigt duktiga på detta, speciellt om fraserna börjar på 1 eller 5, säger Mr Snyder.

I steg 3 får eleverna härma en fras/melodi på sitt instrument. De tar den memorerade melodin med sig hem och transponerar till nästa lektion.

Steg 4 handlar om tema-variation. Eleverna gör variationer på given melodi. Först rytmisk variation, sedan melodisk variation. Om en elev är blyg blundar alla när den eleven spelar.

En i taget spelar eleverna på sina olika instrument, från tuba till fiol.

Steg 5 ägnas åt pentatonisk improvisation. Man börjar med Eb F G, sedan följer Bb C. Därefter sätter man ihop det: Bb C Eb F G.

Ibland får eleverna spela med ackompanjemang från en cd-skiva, ofta solo, ibland gruppvis. David testar eleverna ett par gånger per termin. Han betyg-

sätter från 1 till 5 och talar om för varje elev efter testet vad de ska göra för att nå ett högre betyg.

YANA IOFFE som är klasslärare i musik är entusiastisk över konferensen och fann detta seminarium mycket informativt och inspirerande, speciellt med videoframställningen. Hon har använt någon av Mr Snyders böcker men inte hört honom prata tidigare.

- Jag påmindes om vilket nära samband som finns mellan Carl Orffs metodik och jazz. Yana utbildades vid University of Manitoba och ägnade där en hel del tid åt den Orff-metodik hon nu använder i undervisningen. Hon berättar att den växande organisationen Carl Orff Canada nu har mer än 1000 aktiva medlemmar och håller konferenser, ger ut tidskriften *Ostinato* plus nyhetsbrev etcetera. (Mer info på: www.orffcanada.ca).

Jag vandrar vidare, och med Carmina Buranas körer ringande någonstans i bakhuvudet kliver jag in på "The Musical Legacy of Pianist Wynton Kelly". And now for something completely different: Tre kusiner till Wynton Kelly (1931-71) har nyligen startat en minnesfond med ambitionen att dela ut stipendier och in-formera om Wyntons musik.

Wynton som blev känd både som soloartist och gruppmedlem: hos Miles Davis (Freddie Freeloader på *Kind of Blue*), Hank Mobley (Soul Station) och Wes Montgomery (Smoking at the Half Note) blir här kärleksfullt och skämtsamt omtalad av en panel medmusikanter bestående bland annat av Tootie Heath, Larry

Ridley och Jimmy Cobb som säger:

- As with me I'd go any place with Wynton, I knew wherever we went it was going to be okey.

Som avsutning läser-sjunger minnesfondens ledare Grace Metivier sin text till Wyntons version av *Someday my Prince will Come*.

UNDER RUBRIKEN "Technology Track" serveras bland annat ett seminarium med en ingående presentation av hur man kan använda Sibelius notationsprogram i undervisningen. Värld för detta seminarium är organisationen TIME (Technology Institute for Music Education). Denna icke-kommersiella organisation fungerar som en bas för information och kunskap om ny teknik i musikundervisning. TIME kan nås på Internet, www.ti-me.org och ett medlemskap ger flera värdefulla informationskanaler.

Som sagt. Tvåra kast.

Nästa programval heter "Jazz on the Frontline with Dave Holland". En timmes intervju med den engelsk/amerikanska basisten som blev "upptäckt" av Miles Davis i London i början på 70-talet. Mr Holland ger oss tankvärda inblickar i en improvisationsmusikers liv.

Han berättar att han som ung efter en fantastisk sommarkurs med klassisk symfonisk musik kände sig mycket villrådig. Efter en natt utan sömn bestämde han sig för att hänge sig åt jazzmusiken.

- Vad det än skulle bli så skulle jag få chans att uttrycka min egen musik.

Efter detta beslut tog det bara två veckor och så blev Dave erbjuden jobb

på Ronnie Scotts ansedda jazzklubb i London. Han reflekterar över detta och säger:

- Det hänt mig många gånger att när jag väl har fattat ett hängivet beslut så svarar universum tillbaka.

Mr Holland pratar om hur det är att vara ackompanjatör versus solist och hur viktigt det är att i alla situationer se sig själv som en tjänare åt musiken och att inte dela in den i kategorier.

Men också hur viktigt det kändes för honom att ge ut "Conference of the Birds" i sitt eget namn. Hur många beslut som skulle fattas och vilken utmaning det blev. Dave citerar skådespelaren Jack Lemmon som sade att när han får ett erbjudande och inte vill ta jobbet så frågar han sig "är jag rädd"? Om svaret är ja så tar han jobbet.

Inspelningen av "Conference" tog 6 timmar och efteråt tyckte inte Dave att detta var något att ge ut. Senare fick han lära sig att inte insistera på vad han ville skulle hända utan istället acceptera vad som händer. Miles Davis lärde honom om friheten i att kunna "let go" (ge upp) sina förväntningar och ge sig hän i det som händer.

- Det handlar om att bli vän med sig själv, tillägger Mr Holland.

Han fyller senare i angående framträdanden och konserter.

- Om man bär på förväntningar före en konsert så hindrar man det kreativa flödet och möjligheten att helt vara i nuet. De bästa framträdandena bara händer, helt utan förväntningar.

I slutet av seminariet frågar en lärare i

publiken om Mr Hollands syn på undervisning. Dave svarar att han som själv studerat klassisk kontrabas fick bygga upp sin undervisning efter eget huvud.

- När det gäller teknik så är det inte så stor skillnad mellan klassisk musik och jazz, men när det gäller musiken så verkar det som alla inom jazzen lär sig genom att imitera. Genom att imitera Ray Brown och Leroy Vinnegar så lärde jag mig musiken, frasering med mera. Till slut insåg jag att jag trots allt inte lät som de och började utveckla det som kändes bra och därmed min egen stil.

Hey Tomas, säger någon i vimlet.

- Vet du att 2003 is the year of the blues?

- Nej, jag trodde det var varje år.

- Jomennisst, men nu blir det TV-filmer med mera.

Så jag går in på www.yearoftheblues.org och minsann! Martin Scorsese, Wim Wenders med flera. Sju TV-filmer på temat *The Blues* plus undervisningsmaterial. Kanske något som kan användas på båda sidor om Atlanten, tänker jag.

FRÅN ANDRA SIDAN av den blå Atlanten kommer också den unga svenska gruppen CQuintet som framför sin egen komposition "All those summer days" - ljusst, dunklingande. Till en början lite tveksamt men i Lee Morgans "Sidewinder" med pondus och sväng. Rikskonserter Fredrik Norén fyller i med ett solo. Applåd!

Därifrån får jag sällskap av musikhögskolans Ola Bengtsson och Sven Berggren till utdelningen av det prestigefyllda NEA-priset (National Endowment of the Arts). Elvin Jones, Jimmy Heath och Abbey Lincoln får vardera 20 000 dollar. Plaketternas underskrift (George W. Bush) väcker blandade känslor i publiken. Elvin Jones betonar i sitt tacktal hur viktigt det är att vi alla känner oss delaktiga i den "Family of humans that we are". Jimmy Heath avslutar sitt tal "Thank God for Music".

Jag lyckas till slut få loss min resväska som fastnat i tullen på Torontos flygplats och så är det dags att resa tillbaka. Hinner med en kopp kaffe på Phoenix flygplats och glider sedan genom den kristallklara luften över Arizonas öken in mot den inte riktigt lika kristallklara luften över Los Angeles. ♦

FOTNOT:

Nästa år hålls IAJE-konferensen i New York City. Det kostar 35 dollar per år att vara medlem och konferensavgiften är 225 dollar. Medlemskap ger också prenumeration på den informativa *Jazz Education Journal* som utkommer med 6 nummer per år.

Mer information finns på www.iaje.org Tomas kan nås på www.tomasjanzon.com